

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI: Pentru Austro-Ungari'a : Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr., Pentru Romani'a si strainetate: Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU: Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl v. a.</p>	<p>Correspondentiele sè se adreseze Redactiune „BISERIC'A si SCÓL'A.“ Èr banii de prenumeratiune la TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.</p>
--	---	--

INVITARE DE PRENUMERATIUNE

LA

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Fóia bisericésca scolastica, literara si economica.

Cu 1. Iuliu stilulu vechiu deschidemu abonamentu nou pe semestrulu alu II-lea la „Biseric'a si Scól'a.“

Rugàmü pre toti domnii abonenti de pana acuma, cari dorescu a avé fóia nóstra si pe viitoriu, se binevoiesca a tramite la „Tipografi'a diecesana“ pretiulu de prenumeratiune care e :

PENTRU AUSTRO-UNGARI'A :

PE UNU ANU 5 fl. — cr.
 „ 1/2 „ 2 fl. 50 cr.

PENTRU ROMANI'A SI STRAINETATE:

PE UNU ANU 14 franci.
 „ 1/2 „ 7 fr.

Sprijinulu moralu si materialu, de care pana acuma s'a bucuratu fóia nóstra, ne indreptatiesce a sperá, cà si in viitoriu vom fi imbratisiati de aseminea simpathii calduróse precum si de bunavointi'a nestramutata a On. Publicu cetitoriu.

Redactiunea.

Contra indiferentismului facia de religiune.

II.

Am incercat a aretá in nrulu trecutu, ca intre alte mijlóce, prin cari biseric'a si preotimea ar poté combate cu succesu indiferentismulu facia de reli-

giune este dupa vederile nóstre : mai multa ingrijire de desvoltarea poporului pre terenulu economicu.

Intru acésta ingrijire punctulu de manecare, din carele se procedem, este negresit starea, in carea se gasesce astadi poporulu pre acestu terenu. Si privind la acésta stare constatam, ca poporulu nostru este bunu lucratoriu, dar in lucrulu seu se afla inca in multe pãrti pre stadiulu deprinderilor sale remase din betrani. Spiritulu de lucru, asia ni-se pare noue, la poporulu nostru este destul de desvoltatu; dar pre cand constatam acést'a trebue se adaogem, ca in ceea ce privesce indemanarea si preste tot instrumentele si mijlócele, prin cari se podem face lucrulu mai spornicu si mai productivu, este fórté multu de lucratu. Mai cu seama plugarilor nostri cu pamentu mai putiènu le lipsesce capitalulu trebuintiosu de vite si de recuisite de economia, prin carele se póta contribuí, cá pamentulu se produca mai multu, si respective se ridice productivitatea pamentului; ér acésta lipsa provine parte din greutátile vietii de astadi, parte din imprejurarea regretabila, ca in multe pãrti a inceput a intrá luculu mai cu seama in ceea ce privesce imbracamintea femeilor.

In multe pãrti adeca astadi s'au facut in portu schimbãri si innoiri regretabile. S'a lasat obiceiulu de a-se portá panz'a facuta acasa, si se pórtá panza cumperata, carea abstragènd dela imprejurarea, ca nici pre departe nu póte inlocuí in bunatate panz'a de casa, dar este costisitória, si detrage plugariulu din capitalulu menitu imbunatatirii in economia. S'a introdus apoi pre alocuria la femei haine de metase costisitórie, firu de auru, catifi'a si altele. Tóte acestea au devenit pre alocuria unu feliu de moda si prin moda unu feliu de trebuintia, pre carea o platim scumpu, si din carea avem insemnate daune.

Langa acést'a se mai adaoge si acea regretabila imprejurare, ca cultivarea legumelor si a pómelor nu este destul de desvoltata, — si mai sunt inca multe comune, in cari poporulu nostru cumperadela orasiu legumele si pómele trebuintióse, ér gra-

dinile remanu neexploatate si nefolosite, seau celu putiën fara se produca atât'a cât ar produce cu o mai buna ingrijire si prin o lucrare mai rationala.

Trecënd apoi la clas'a ómenilor din poporu, carea se sustiene cá diuasi si cá servitori din lucrulu la altii pentru plata, asia audim, ca se dice ca acésta clasa pre de o parte inca are pretensiunea, cá se traiésca, si se-se imbrace, precum vede, ca traiesce, si se imbraca clasele mai cu dare de mana; ér pre de alt'a, nu este cu destula diligintia la lucru.

Sunt defecte mari imprejuràrile amintite aici, defecte, cari tóte in prim'a linia ne impedece intru desvoltarea mai succésa a poporului, ér in a dou'a ne impedece intru desvoltarea mai repede pre tere-nulu vietii nóstre publice-bisericesci.

Vorb'a este deci, cum se indreptàm aceste defecte ?

Cu adevratu, ca pentru a introduce plugariulu nostru in pamëntulu seu o economia mai rationala, are orasiune se véda, si se invetie pre alocuria multu din modulu, cum se lucréza pamëntulu in domeniile mari. Dar când consideràm, ca in o economia nu este cu potintia a introduce tóte inbunătătirile, cari se pot introduce in o economia mare, carea dispune de capitalu si de tóte recuisitele necesarie.

De aceea credinti'a nóstra este, ca pre acestu terenu s'ar poté ajutá fórte multu, daca la economii nostrii fruntasi s'ar poté introduce o economia mai rationala, decât ce s'a potut acést'a pana acum; ér in gradinile scolare s'ar pune pondu mai mare pre cultivarea legumelor si a pómelor. Apoi in ceea ce privesce imbunatatirea sortii clasei muncitórie a servitorilor si diuasilor lucrulu s'ar poté ajutá, daca s'ar satisface in mesura mai mare, de cum s'a potut acést'a pana acum reportului prescriu de moral'a crestina dintre stepanu si servitoriu, daca adeca stepanulu ar desvoltá o ingrijire mai mare facia de sórtea servitorilor sei.

Constituti'a patriei in scól'a poporala.

Disertatiune tienuta de I. Luca ciu inv. in adunarea gen. a subreuniunei invetiatoriloru rom. gr. or din tractulu Buteniloru la 17/29 Oct. 1891 in legatura cu o prelegere practica.

O n o r a t a A d u n a r e !

Referitoriu la anganjamentulu ce-'l luai in rendulu trecut, cu ocaziunea intrunirii despartimentului nostru din acest tractu, la form'a predarii constitutiei in scól'a poporala romana, cu privire la acestu studiu, voiescu mai inainte de tóte a face o schitia despre importantia lui asupra scólei nóstre poporale confessionale.

Maxim'a invetiamentului e: „nu pentru scóla, ci pentru viétia“; nu pentru aceea invatia copilulu, cá se scie respunde, ci pentru-ca cele in-

vetiate se-le scie aplicá si folosi in viétia. Chiar acesta e interesulu, ce ne conduce si la propunerea acestui studiu cá prunculu pasind in vietia se-si scie dá bine séma despre cele primate si invetiate intre paratii scólei; se scie, ce are de-a face, cum are se faca, si pentru-ce are se faca asia si nu altmintrelea ?

Déca unu poporu traiesce intr'unu statu, care-i asiguréza binele, esistnti'a si fericirea, — trebuie se si contribue la sustiënerea lui; prin acést'a inse el vine de nenumerate ori in atingere cu diregatorii si asiediemintele acestui statu, fara cá se aiba vre-o cunoscintia cât de elementara despre statu, despre scopulu, organizatiunea despre guvernarea si economi'a statului.

Tinerimea scólei inse, fiind totdeuna viitoriulu poporului si al natiunei sale întregi, — se tiene neaperatu de tem'a scólei, cá se descepte si se desvólte in acésta frageda generatiune cunoscintiele indispensabile in variat'a intocmire si conducere a statului, respectulu fatia de feluritele lui institutiuni, sentiulu adeveratei iubiri de patria si al binelui public, — cá astfeliu totdeuna se póta fi cu inim'a deschisa catra patria si catra natiunea sa, care i-a dat viétia, care o stringe la sinulu seu, cu adeverata iubire materna si care singura e in stare se conserve intre'ns'a neadormitu sentiulu nationalu.

Déca tinerimea traiesce in statu, desí nu-i este inca dat a cunósce aparatulu si guvernarea lui, dar vede si aude in tóta diu'a vorbindu-se despre asiedieminte publice, aude in tóte dilele vorbindu-se de statu si de afaceri publice: ea trebuie la totu casulu se fie initiata in tóte aceste de timpuriu, cá nu cumva mai tardiu se-i fie o „tiéra necunoscuta“ in care se dibuézca numai pe nimerite. Geografi'a si istori'a ii vorbescu ce-i dreptu despre state si despre constitutiunea lor; — ea inse din tóte acestea nu va intielege si nu se va alege cu nimica, déca in scóla nu i-se vor propune cunoscintiele necesarie si recerute tocmai din acelu obiectu, in care ele se afla totdeuna espuse in specialu si intr'o ordine sistematica. La nici unu casu nu voim noi prin acestea a face din tinerimea nóstra in scól'a poporala iuristi, séu a-i dá unu capitalu de cultura pe care ea nu l'ar poté percepe si din care se nu póta trage nici unu folosu in viétia, ci cá se-si cunósca bine statulu seu, tiér'a, comitatulu, cerculu si comun'a sa, cu reprezentantii lor, si cu sfer'a de activitate a fie-caruia; mai departe se póta afla insasi nedreptatea ce-i s'ar face din partea cutarui-va cetatiénu séu organu al statului si se seia cautá la loculu competentu lecuirea acestei nedreptati; se scie si se cunósca cerculu de activitate al unui'a séu altui'a dintre diregatorii statului.

Din acestea se póte deci vedé ca cunoscintiele despre statu si despre viétia publica, sunt de a se privi cá unu obiectu din cele mai complicate si mai necesari a-le scólei. Pre acestea are se se bazeze

cultur'a aceea, ce trebuie se-o capete elevii in anii cei din urma ai scólei. Si acésta cultura ideala are se le faca possibilă trecerea lor in viéti'a practica, in care ei trebuie se vina membrii folositori natiunei a-partienetóre si societatii, in care se afla.

In societate are scolariulu mai târziu se i-si aduca la valóre talentele sale desvoltate in scóla pe bas'a invetiamentului intuitivu, in mijlocul societati elu trebuie se se cunósca pre sine insusi, se se scie informá despre legile societáti si despre organismulu constitutionalu al statului. Dintre tóte cunoscintiele, câte si le casciga elevulu in scóla, unele se repórta la desvoltarea spiritului, cari compunu cultur'a ideala; ér altele se repórta la vietii'a practica, in care copilulu, devenitu odata membru al societáti, lucra pentru binele comunu. De aci resulta, ca scopul invetiamentului constitutiei in scól'a poporala este nmu scopu curatu practicu, pentru-ca el se marginesce numai la trebuintiele vietii practice, intre marginele culturai poporului. Acestu scopu inse contribue intr'unu mod fórte insemnatu la desvoltarea si formarea unei culturi generale, intocmai buna-óra cá si scopulu limbei materne.

Premise aceste putiene reflexiuni, se vedem acum, care ar fi metodulu cel mai practicu si calea cea mai sigura la ajungerea acestui scopu.

Cá si la alte obiecte de invetiamentu p. e. la geografia si istoria, folosim metodulu sinteticu; ér încât pentru forma, luam form'a desvoltátóre, dupa care invetiatoriulu nu comunica cunoscintiele d'adrepitulu, ci prin intrebári potrivite ii-conduce la aflarea adevérului; asia si la constitutia: vom tiené contu de aceste proceduri, luând cá basa, pre carea avem se cladim, in tregulu statu; famili'a, comun'a, cerculu, comitatulu si tiér'a din cari apoi in urma alcatuim statulu. Nu ne vom lasá inse pré tare in amenuntele vietii si organismului statului, ci vom incepe, cu ceea ce-li este eleviloru cunoscutu inca din exercitiile intuitive, adeca le vom spune, cum s'au format comun'a, cerculu, comitatulu, tiér'a si statulu, precum si alte elemente din constituti'a tierii. Ér cunoscintiele despre statu si viéti'a publica vor poté interesá pre elevi, numai dupa-ce li-s'au desvoltatu pâna la unu gradu óre-care facultátile lor spirituale, cá acelea se prinda redacini in inimile lor, dragoste si iubire catra patri'a si organismulu ei de statu, se respecteze din adènculu inimii legile, si in fine se-se descepte in ei placerea, ca ajungendu odata si ei cetatieni ai statului, se lucre dupa poteri intre marginile legii pentru binele comun si pentru binele patriei. In chipulu acesta va trebui sè se convinga si ei despre binefacerile, cari le poté gustá unu poporu bine organizatu pre temeulu unor legi bune si salutare.

Cá angajatú deci, pre terminulu de astadi la o prelegere practica din constituti'a patriei, eu dupa parerea mea, asi procede astfelu:

Me adresez catra unu scolariu din respectiv'a

clasa, la care e destinata propunerea acestui studiu si intrebu:

Spune N. unde suntem noi acuma? R. Noi acuma suntem in scóla. Dar dela scóla unde te duci? Eu dela scóla mergu acasa. Spune-mi P. pre cine affii tu acasa? Mi se raspunde. Dar déca ajungi tu acasa, si esci flamendu ce faci? R. manáncu. Cu cine mánca tu? (Cu tat'a si cu mam'a si cu ceilalti frati ai mei). Dar unde manci tu? La mésa cu tat'a si cu mam'a, si cu ceilalti frati ai mei. Toti siedeti voi intr'o casa câti mancati la o mésa? Ce fac dar ómenii cati siedu intr'o casa, si manánca la o mésa? Ce cugeti cine este la voi in familia mare? Asia dara ce-i tatalu teu in familia? (Tat'a e capulu familiei). Spune si tu al 2-lea si al 3-lea? Spune-ti toti? Care din voi mi-ar sci spune acuma, cá ce-i elu, si ceilalti frati ai lui in familia? Indétorati suntú membrii familiei se asculte si se se supuna la vorbele tatalui lor? Spune tu A? Pentru ce? ¹⁾ Dar pre care nu se supune si nu asculta are el dreptu a-l pedepsí? R. are, pentru-ca tat'a este capulu familiei. Spune si tu D. Vedeti, tat'a are si dreptu si detorintia, fatia de famili'a sa; are dreptu a pedepsí, pre cei-ce nu l'ar ascultá; si are si detorinti'a a-se ingrijí de famili'a sa. Spune Ioane, ce dreptu si ce detorintia are tata? Spuneti toti. Dar membrii familiei, au si ei dreptu si detorintia in famili'a fatia de tata?

Precum vedeti, in familia suntú si drepturi si detorintie, asia in ori si ce societate suntú de acestea, adeca drepturi si detorintie. Mai spune tu X. ce-am disu ca fac ómenii câti siedu intr'o casa si manánca la o mésa? Facem repetare pâna aci cu cele pertractate.

(Va urmá.)

Ioan Dobosiu,

invetiatoriu in Nadab.

Aflám cu durere, ca onorabilulu nostru confrate Ioan Dobosiu, invetiatoriu in Nadabu in urm'a unui morbu greu si plinu de suferintie a trecut la cele eterne in diu'a de 6/18 l. c. la 8 óre diminéti'a in anulu 58 alu etáti si in anulu 37 al servitiului seu invetiatorescu, — lasand in celu mai profundu doliu pre neconsloabil'a s'a socia Luiz'a nascuta Ungureanu, pre rudenii si cunoscuti.

Reposatulu a fost in totu decursulu servitiului seu invetiatorescu unu vrednicu lucratoriu alu scólei nóstre confessionale, ingrijind cu zelu si abnegatiune atát de crescerea tenerimei, cât si de asigurarea vitoriului scólei nóstre din Nadab prin silinti'a ce

¹⁾ Aci déca elevulu n'ar sci raspunde, ca pentru-ce suntú indetorati membrii familiei, se asculte si se-se supuna la vorbele tatalui lor; ii vine invetiatoriulu in ajutoriu.

si-o-a dat dânsulu la infintiarea si augmentarea fondului scolariu din numit'a comuna.

Sfêrsitul vietii sale si l'a incununat reposatul prin o frumoasa lucrare de trainicia si anume, precum aflâm, dânsulu a testat cinci patrarie de pamentu in pretiu cam de 10,000 fl. v. a. pre seam'a unei fundatiuni, menita de a inlesni crescerea tene-rilor seraci de confessiunea nôstra, care fundatiune se va administrá prin unu comitetu sub presidiulu Pré Santiei Sale, parintelui Episcopu alu Aradului.

Remasitiile pamentesci ale defunctului s'au de-
pus spre odichna eterna Luni in 8/20 Iunie in pre-
senti'a unui numerosu publicu. Serviciulu funebru s'a
oficiat de catra 15 preoti, ér cantârile funebrale s'au
esecutat de corulu teologilor din Arad. La finea ser-
vitiului divin parintele ienamonachu Vasiliu Mangr'a
a tiênut o cuventare funebrala, in carea dete espres-
siune durerii, ce o indura societatea nôstra prin tre-
cerea pré timpuria din acêsta lume a defunctului.

Depunênd o lacrima de durere rogâm pre
Ddiu, cá sufletulu lui se-lu asieze cu dreptii, ér
osemintelor lui, se-le fia tierîn'a usióra.

In veci amintirea lui.

Importanti'a istoriei pedagogiei.

(Memoriei neuitatului meu profesoru Dr. Lazaru Petrovici.

9. Ioan Bernhard Basedow si Filan- tropicistii.

Germani'a sincera amica a sciintiei, tier'a classica a
pedagogiei, desí n'a dat din sinulu seu geniuri creatóre
in ale pedagogiei, fiind mai toti pedagogii de renume
din alte teri, totusi principiile pedagogice au primit inca
cele mai serióse cultivari si aplicatiuni cá nici unde.

Basedow nascut in Hamburg la 11 Septemvre 1723,
a fost primul pedagogu, carele a sciut realisá si aplicá
fecundele principii pedagogice ale nemuritului Rousseau.

Dupa absolvarea gimnasiului in orasiulu natalu, s'a
dus la Lipsca, unde absolvá facultatea teologica.

Dupa absolvare s'a aplicatu in Holstein cá instruc-
toru al fiului lui Quaalen, pe carele incepuse al instruí
in limb'a latina dupa metod'a analitica; anumit mai an-
tain a vorbit cu elevulu seu in limb'a latina, i-a propus
apoi cetitul si dupa aceea numai gramatic'a.

La a. 1753 obtinù Basedow catedr'a de morala si
litere la academia cavaláresca din Soroe, inse scrierile sale
pline de idei heterodoese si in specialu opulu seu „Filo-
sofi'a practica,“ ii creiara atátia adversari, incât autori-
tatea crediù de datorintia a-i luá catedr'a si al trimite la
gimnasiulu din Altona. Aici a publicat scrierile sale „Phi-
lalethia“ si „Methodischer Unterricht sowohl in der natúr-
lichen als biblischen Religion,“ in cari propagand si el
naturalismulu rationalu, a provocat mai multe critici din
partea unor teologi de renume. La 1768 a publicat opulu
„Vorstellungen an Menschenfreunde und vermögende Män-
ner über Schulen, Studien und ihren Einfluss auf die
öffentliche Wohlfart“ impreuna cu un planu din „Elemen-
tarbuch des menschlichen Erkenens.“

Spre a-i succede edarea acestui opu, a facut Base-
dow unu apelu caldurosu, catra tóta lumea culta, care
a si aflat resunetulu dorit, caci toti adoratorii lui Rousseau
imbratisiara cu caldura ideile lui Basedow, ba ministrulu
Bernstorff l-a dispensat dela post asemnandu-i o suma de
800 dolari.

In fine la 1774 a aparut si „Elementarwerk“ in 4
tomuri cu 100 ilustratiuni intercalate in tectstu, care a
fost primit cu multa insufletire si caldura; chiar si La-
vater si Kant s'au pronuntiat fórte favoritoriu.

Renumele seu ajunse pâna la principele Friederic,
care invitandu-lu la Dessau, lu ajuta a-si deschide institu-
tulu seu numit „Filantropinulu“ care lu facuse atât de
celebru.

Filantropinulu.

Scopulu acestui institutu a consistat intru a educá
pe omu cu medilóce umane, fara nici o restringere si di-
ferentia confessionala; dupa cum se constata din ape-
lulu sau raportulu publicat in a. 1776. „Trimiteti-ne,
dicea el, elevii, ei sunt fericiti la noi si fac bune
studii. Ei invetia intr'unu modu naturalu fara oste-
néla si fara pedépsa, limb'a latina, germana, francesca, is-
tori'a naturala, tehnologi'a si matematicile. Le trebue
siese luni la noi, spre a invetiá se vorbésca o limba óre
care, si alte siése luni la noi, spre a-si insusi si perfec-
tiunea gramaticala. Metodele nôstre fac studiile de trei
ori mai scurte si de trei ori mai placute.

In patru ani, un copilu de 12 ani este preparat
pentru studiile universitare, si numai are in urma necesi-
tate pe a mai trece prin facultatea de filosofia Astfelu
institutulu nostru nu este nici catolic, nici lutheran, nici
reformat; elu póte conveni chiar Evreilor si Mahomeda-
nilor. Noi suntem filantropi si cosmopoliti, cari am luat
sarcin'a de a formá ómeni atât de buni si atât de fericiti,
pecát este posibilu unui omu se devina.“

In filantropinu s'a pus mare pond si pe educatiunea
fisica, folosind cá medilóce gimnastic'a, excursiuni etc.

Invetiamentulu se referiá la cultur'a spiritu-
lui si a inimei.

Sub decursulu instructiei elevii steteau in pecióre,
se pre umblau ori faceau unele misicari, si numai la scris,
cetit si desemnu steteau in scaune.

Intre obiectele de invetiamentu primul locu a ocu-
pat declamatiunea, cáci numai prin ajutoriulu ei omulu
póte vorbi, fluid si curat. Dupa aceea a urmat invetia-
mentulu limbisticu, care s'a propus cu mare strictetia.

Principiile lui Basedow sunt: Instructiunea se nu
fie mecanica. Se se procéda dela intuitiune la conceptu,
dela aprópe la mai departe.

Invetiamentulu se fie cât mai usior „se se prefaca
in jocu“ sub cuvent ca elevii jocandu-se vor invetiá mai
iute si mai usior, care a fost inse un principiu fórte gresit.

Principiulu folosului se predominie in tóta activi-
tatea didactica.

Din religiunea naturala se invetie baiatulu numai a-
ceste doctrine:

1. Esista unu Dumnedieu, care este creatoriulu, sus-tienatoriulu si domnitoriulu a tóta lumea.

2. Ddieu este si va remânea in veci parintele nostru atotputernicu, atotsciutori si prea bunu.

3. Esista atât nemurirea sufletului, cât si resplat'a de veci; de aceea omulu se faca binele si se incun-giure reulu.

La cetit a introdus nisce litere din zaharu si pra-gituri, fiind baiatul iudreptatit a o si mancá, déca o scie.

J o c u l u .

Basedow a profesat invetiamentulu in mare parte prin jocuri, dintre cari mai caracteristice erau: coman-darea, gacitur'a si „qui videtis?“

Joculu comandarei era usuat la invetiamentulu lim-bei latine. Éta ce dice profes. Schummel in raportulu seu:

„Toti filantropii s'au pus in linia, cá nisce soldati, si D. Wolke, oficerulu lor, le comanda in latinesce. Elu le dicea, spre exemplu: „Claudite oculos!“ si la mo-mentu toti ochii se inchideau; séu „Imitamini sartorem!“ si toti imitau pe croitoriu când cósé; séu „Imitamini sutorem!“ si toti imitau pe pantofar când-si lucrédia pantoful.“

„Intr'aldoilea jocu, invetiatoriulu scriá in dosulu tab-lei unu nume: numele unei plante, unui animalu, unui orasiu, unei tieri etc. si elevii trebuiau se-l ghicésca. Odata el scrise vorb'a intestine si dise copiilor se ghicésca o parte din corpulu omenescu. Cuvintele curgeau ca plói'a! Caput, nasus, os, manus, pes, dgiti, pectus, collum, genu, oculi, dorsum si o multíme de alte, pana ce in fine unulu dintre'sii striga intestine; carele primi drept recompensa o prajitura.

„Qui videtis? era usuat astmod: Unulu dintre cen-sori conducea elevii afara si aretandu-le diferite obiecte, ii intrebá: qui videtis? ce vedeti? La ce elevii respun-deau: casa, pasere, arbore, câne etc.

D i s c i p l i n ' a .

Pe disciplina inca s'a pus mare pond.

Basedow a instituit intocmai cá Trotzendorf unu senatu, care publicá mai in fiecare luna noui legi scolare, cari se si executau cu tóta stricteti'a.

Pentru controla era un inspector, carele visitá in decursulu prelegerilor tóte odaile. La 9 óre sér'a, elevii se intruniau in sal'a cea mare la rugaciune, de unde fie-care se retragea in chili'a s'a se se culce.

Spre órele 10 inspectorulu mai visitá odata chiliile, si carele nu era culcat, se predá senatului spre al judecá.

Prim'a lege scolara a fost: „Cinstesce pre Ddieu si fii iubitoriu de ómeni.“

Basedow spre a documentá lumea, ca cu câta usiu-rintia a aplicat el principiile profesate in „Elementarwerk“ a tienut la a. 1776 din 13—15 Maiu unu esamenu fes-tivu, care atrase atentiunea unor barbati de renume cá Nicolai, Schummel, Resevitz, Campe etc., ba chiar in-susi principele Frideric a luat parte la densulu.

Dupa acestu esamenu, institutulu lui Basedow a fost laudat si incuragiat din tóte pârtilé; insusi Kant ma-

rele filosofu, a recomandat Germaniei, cá unu elementu de o noua viétia, pedagogi'a filantropilor din Dessau.

Cu tóte acestea, caracterulu escentricu alui Basedow, l-a facut imposibilu de a conduce un institut de educatiune. Mai apoi certându-se cu colegii sei, a fost necesitat in a. 1778 a parasí institutulu, retragendu-se in Magde-burg, unde murí la 25 Iuliu 1796.

Ceea ce a caracterizat pe filantropisti in specialu a fost devotamentulu lor deosebit fatia de caus'a educa-tiunei.

Filantropistii séu iubitorii de ómeni, avend de scopu umanitatea, au atacat cu tóta tari'a disciplin'a despotica carea dominá pe atunci, pentru ce au si meritat titlulu de iubitori de ómeni.

Spre a avea ideia de aceea disciplina despotica do-minanta atunci, reproducem unu pasagiú din regulamen-tulu scólei din Eislinger, care dispunea: „Invetiatoriulu se nu-si bata elevii sei peste capu, rumpendu-le“ perulu, ori smulgendu-le urechile, de asemenea nici cu băt'a se nu se lovésca in crescet, ci simplu cu nuiau'a indrapt.“

Despre invetiatorii din Basel ne spune Dr. Hoppe in „Geschichte des deutschen Volksschulwesens“ ca densii pedepsiau pruncii in modu oribilu, spargendu-le capetele, sdrobindu-le carnea de pe degete încât curgea sange si smulgendu-le perulu din capu etc.

In fati'a acestei discipline tiranisatóre, filantropistii si-au castigat merite neperitóre, prefacend pre acei despoti in parinti si amici ai tinerimei.

In ce privesce instructiunea in genere ei o au sciut face atragetóre si interesanta; prin ce au dat unu im-pulsu uimitoru progresului in invetiamentu in genere.

Pedagogii esiti din filantropin, au esercitat o in-fluientia multu mai binefacetóre si durabila asupra instruc-tiunei decât insusi institutulu:

Wolke s'a dus mai tardiu in Rusi'a, pentru a familiarisá si acolo metod'a s'a pentru studiulu limbelor; unde se inaltia pana la demnitatea de consiliaru im-perialu.

Iselin din Bale, recomanda prin Efirmeridele sale, oper'a lui Basedow.

Campe, creatoriulu literaturei pentru tinerime in Germani'a, autorulu lui „Robinson Crusoe“, a sciut se evite in scrierile sale escentricitatile filantropinului, si se dea operei lor o directiune mai rationala si practica.

Salzmann, autorulu opului „Krebsbüch-lein“ care a fost tradus la 1842 si in romanesc de Andreiu Muresian, sub titlulu „Icón'a cre-scerii rele,“ s'a dus la Schnepfenthal unde fondase un institutu, care prosperédia chiar si pana in dílele nóstre.

Asemenea institute s'au fondat si condus:

de Salis la Marschlin, de Bahrdt la Heidesheim, de Pfeffel si Serse la Colmar, apoi pensionatele private ale lui Wolke, Feder, Oli-vier, Spazier, scól'a de fetitie rudolfina din Hei-delberg. In fine, Schweighauser, Simon Oli-vier din Lausana, Trapp, Lieberkühn, Ro-

chow, Greiling, Stuve si Weiler si-au castigatu merite necontestavere prin scrierile lor pedagogice.

Timpii actuali:

I. Heinrich Pestalozzi.

Rousseau si filantropistii au fost cei dintai, cari au recunoscut, ca educati'a trebuie se se bazeze pe natur'a copilului, nu a sciutu inse se esplice acele legi de dezvoltare ale naturei, a trebuitu se vie unu profundu cugetatoriu, care se observe acele directii gresite in educatia si acela a fost Pestalozzi.

Densulu formeada o epoca in istori'a invetiamentului fiind-ca elu a delaturat mecanismulu si vechiulu metodu schlandrian de mai inainte, creând o noua directiune, unu metodu rationalu si intuitivu in instructia.

Tôte nisuintiele predecesorilor sei barbati de scôla de a produce o reforma radicala in instructia au fost zadarnice, a trebuit se se ivésca unu adeveratu fenomenu pedagogicu, carele a atins acelu zenitu pedagogic, care servece si adi cá un adeveratu „phar“ conducetoriu pentru cultur'a popórelor.

Pestalozzi s'a nascut in Zürich la 12 Ianuariu 1746, unde absolvà si studiile gimnasiali, si cu tôte ca a fost sub influinti'a unor profesori de renume cá Bodner si Steinbrüchl, totusi n'a facut unu progresu deosebitu.

De aci a trecut la universitate, unde la inceputu asenità facultatea teologica, ér mai apoi cea juridica.

Densulu a avut o fantasia vie, carea s'a dezvoltat mai apoi sub impressiunea operi „Emil“ a lui Rousseau.

Nici nu păsise in viéti'a publica pana ce studiulu si o diligitia prea incordata i-aduse unu morbu si astmodu Pestalozzi la consiliulu medicilor si-arse tôte operele sale de pana aci facute cu mult studiu, si-si instala la 1767 o mica economia in Birr — numindu-o — „Curtea noua“ cu scopu se intemeiedie o economia de modelu aretând poporului cum trebuie se-si recreiedie o esistentia sigura.

In acestu timpu s'a casetoritu cu An'a Sultes sor'a unui amicu alu seu, — carea l-a insocitu cu iubire in tôte intreprinderile si dilele vietii sale.

Curend inse s'a vedint amar insielat in nisuintiele sale cu economi'a elu inse a avut atâta taria morala spre a îndurá tôte cu resolutiune si barbatia.

La a 1775 cu ajutoriulu unor cetatieni avuti si-straforma cas'a intr'unu institutu de adeverata educatiune parinteasca, si asia si-incepù marea s'a opera de educatiune.

„Prefaceti scôla in mama“ a fost nobil'a dorintia a lui Pestalozzi, de asemenea simtieminte fiind condus au imbratisiat devis'a „Eu vreau se fiu invetiatoriu“.

Éta ce scrie elu in prim'a diminétia a vécului al 19-lea in o epistola adresata amicului seu Geuner si data din Burgdorf, diu'a anului nou 1801.

Inca de mult, din anii teneretielor mele prime spirítulu meu a inceput se lucre cu unu torente puternic, numai si numai spre a stinge isvórele miseriei, in carea vedeam ca se cufunda sermanul popor.“

„Cu soeii mei de principii am cercat acel isvoru care a cufundat adena poporul patriei mele.“

„Pe ómeni i-am gasit cufundati in nepotintia carea facea imposibilu, cá se devina aceea ce prin chiamarea lor umana, divina si cetatienésca trebuiau se devina.“

(Va urmá.)

Iuliu Vui'a.

D I V E R S E.

* *Esamenulu publicu* la scôla romana superióra gr. or. de fetitie cu internatu din Aradu s'a tiênut Luni si Marti in septeman'a trecuta sub presidiulu Pré Santiei Sale parintelui Episcopu al Aradului Ioan Metian in finti'a de facia a parintilor elevelor si a unui publicu alesu si numerosu. Resultatulu esamenului a fost deplin succesu, — ceea ce face onóre atât onoratului corpu profesoralu, cât si onoratului comitetu alu reuniunei femeilor romane din Aradu si provincia. Atât Pré Santi'a S'a, cât si parintii elevelor, precum si publiculu, care a asistat la acestu esamenu au fost pre deplin multiamiti. Ne bucurâm de acestu frumosu succesu, si constatâm, ca scôla nóstra superióra de fetitie si-da intru prisosintia tributulu ei societátii nóstre pentru sacrificiele aduse intru infintiarea acestei scôle, a carei trebuintia era atât de semtita.

* *Program'a* examenelor, ce se vor tiéné la seminarulu ort. rom. din Aradu, cu finea anului scolasticu 1891/92. 1. Luni in 15/27 Iuniu dela 7—9 óre a. m. curs. III. teol. pastoral'a, liturgic'a; dela 9—11 a. m. curs. III. prep. pedagogi'a, higien'a; dela 3—5 p. m. curs. I. teol. limb'a romana, studiulu biblicu, economi'a nationala; dela 5—7 curs. I. prep. limb'a romana, aritmetic'a. 2. Marti in 16/28 Iuniu dela 7—9 a. m. curs. III prep. religiunea, matematic'a, germán'a; dela 9—11 a. m. curs. II. teol. roman'a, dogmatic'a, eseges'a; dela 3—7 p. m. curs. II. prep. religiunea, roman'a, geografi'a, german'a. 3. Mercuri in 17/29 Iuniu dela 7—9 a. m. curs. III. teol. moral'a, catichetic'a, constituti'a; dela 9—12 curs. III. prep. roman'a, cosmografi'a; dela 3—5 p. m. curs. II. prep. istori'a patriei, matematic'a; dela 5—7 p. m. c. I. prep. religiunea, antropologi'a. 4. Joi in 18/30 Iunie dela 7—11 a. m. c. III. prep. istori'a universalá, fisic'a, istori'a naturala, economi'a, constituti'a; dela 3—5 curs. II. teol. moral'a, istori'a bisericésca, pedagogi'a, economi'a; dela 5—7 curs. II. prep. pedagogi'a, chemi'a, economi'a, istori'a naturala. 5. Vineri 1 Iuliu n. dela 7—9 curs. III. teol. dreptulu canonicu, eseges'a, higien'a; dela 9—11 curs. I. prep. german'a, geografi'a, istori'a naturala, economi'a; dela 3—7 p. m. curs. I. teol. teologi'a fundamentala, istori'a bisericésca, pedagogi'a si economi'a. 6. Sâmbata in 2 Iuliu n. dela 3—5 p. m. cantu, tipicu, music'a vocala si instrumentala; dela 5—6 gimnastic'a. 7. Dumineca in 3 Iuliu n. Te Deum; incheierea anului scolasticu. 8. Luni in 4 Iulie n. dela 8—12 óre a. m. examene cu preparandistele.

† **Necrologu.** Stefanu Tamasdanu preotu ort. romanu cá sociu, Octavianu, Stefanu si Pavelu cá fii, Sofi, cá mama, Iuliu, Iosifu, Georgiu si An'a cá frati si sora, Mihailu, Vasilie, Petru, Elen'a, Iulian'a Tamasdanu si Georgiu Miclea cá cumnati si cumnate, Silvi'a Tamasdanu marit. Popu si sociulu ei Dr. Georgiu Popu avocatulu in Aradu, Lucreti'a Tamasdanu, Lucreti'a Bucuroviciu maritata Marchisiu, Mitr'a Tamasdanu maritata Tereteanu, Mariór'a Bucuroviciu maritata Manuila, Persida Lutiai marit. Borbiru, Sofi'a Tamasdanu marit. Ursu, Sultan'a marit. Stroia, Persid'a maritata Draganu, Savu Tamasdanu, si Iulian'a Micleu cá nepoti si nepóte, in fine nenummerati consangeni, amici si cunoscuti, cu inim'a in franta de dorere aducu la trist'a cunoscintia, ca neuitat'a si bun'a loru socia respective mama, fiica, sora, cumnata si matusia Id'a Tamasdanu nascuta Iancoviciu, dupa lungi si grele suferintie in 1/13 Iuniu a. c. la órele 11¹/₂ din nópte si-a datu blandulu si nobilulu seu sufletu in manile Creatorului, in alu 33-lea anu alu vietii sale, si in alu 14-lea alu fericitei sale casatorii. Remasitiile pamentesci ale regretatei defuncte s'au asediat spre eterna odichna dupa ritulu ort. or. romanu Mercuri la 3/15 Iuniu a. c. diminéti'a la 10 óre in cimiteriulu romanu gr. or. din opidulu Pecic'a-romana. — Fie-i tierin'a usióra si memori'a eterna! — Pecic'a-romana, la 2/14. Iuniu 1892.

* **Memori'a Elefantului.** S'a conestat póte cu dreptu cuventu, inteligenti'a elefantului, dar memori'a nu i se póte contestá. „Chamber's Journal“ povesteste aventurile unui elefantu, care ducea bagajele unui rajah si a fost spariat de unu tigru in momentulu când erá se intre in padure. 18 luni, elefantulu fugit fú récunoscutu de vechiulu seu pazitoriu in mijloculu unei turme de elefanti ce fusese prinsa. Pazitoriulu calare pe unu elefantu domesticitu se apropie de fugariu si-l apuca de urechi. Indata elefantulu ingenuchiaza la comanda, se lasa a fi condus cá in trecut si-si reia serviciulu fara a fi uitat nimic din ceea ce invetiase in timpulu captivitatiei lui. Dupa spusele acestui diariu, unu altu elefantu, a carui fuga durase 15 ani, a reinceput vechile sale servicii din prim'a di când a fost din nou prins, intoemai cá unu rezervistu, care n'are nevoe se invetie din nou exercitiulu când e chemat la regimentu.

* **Vinurile in Itali'a.** Vinicultur'a constituie ramur'a de capetenia a industriei agricole din regatulu Italiei. O statistica recenta, publicata de d. comandoru Bodio, stabilesce, ca in totalulu productiunei agricole italiene, care se urca la 3.380 milióne, reducându-se recoltele de ordinu inferioru, vinulu figureaza in proportiunea de 1066 milióne, adeca mai multu de a trei'a parte. Itali'a, de altminteri e tíera vinicola prin escelentia. Ea ocupa loculu de capetenia in statistic'a oenologica internationala. In 1890 a produsu peste 30 de milióne hectolitri de vinu, pe cáta vreme, cam pe la aceeași epoca, productiunea Spaniei, care vine imediatu dupa Itali'a, nu fusese decât de doue-dieci si optu de milióne hectolitri, ér cea a Franciei a fostu de doue-dieci si sépte de milióne hectolitri. Statistic'a oficiala arata, ca in 1890 in-

tinderea podgoriiloru italiene se urca la 3.430.362 hectare cu o productiune mijlocia de 34.970.100 hectolitri. Intinderea podgoriiloru in Austro-Ungari'a, impreuna cu Croati'a si Slavoni'a, sadite de curendu, nu e decâtu de 600.000 hectare, in cifra rotunda, cu o productiune totala de 7.684.794 hectolitri. Pogorulu austro-ungaru inse nu consuma vinin, generalu bea bere si o mare parte din productiunea sa vinicola e de nevoie destinata esportatiunei. Acést'a e atát de adeverat incát sub regimulu clausei, despre care e verb'a se se puna ér in vigóre si care a regulat dela 1878 — 1887 comericiulu de vinuri intre Itali'a si Austro-Ungari'a, importatiunea vinurilor austriace in Itali'a s'a urcatu dela 16 mii la 168 de mii hectolitru, pe când importatiunea vinurilor italiene in Austri'a a scadiutu dela 51 de mii la 16 mii hectolitru, ceea ce face, o paguba de 188 de mii de hectolitru pentru agricultur'a italiana.

Concursu.

Pentru deplinirea statiunei invetiatoresci din **Chesi'a**, protopresbiteratulu Beliiului, se escrie concursu cu terminu de alegere **19/31. Iuliu a. c.**

Salariulu: a) bani numerari 190 fl. b) in bucate 16 cubule, jumetate grau, jumetate cucuruзу, c) siese stingeni de lemne, din care se incaldiesce si sal'a de invetiamentu, d) stolele indatinate cantorale, e) locuintia libera cu intravilanu.

Doritorii de a recurge la acestu post se-si ajusteze recursulu, cu documintele necesarie, si anume:

Testimoniu de cualificatiune si din limb'a magiara atestatu despre absolvarea celu pucin alor trei clase gimnasiale seu reale.

Atestatu despre activitatea de pana aci; cei desteri pentru infintiarea corului vocalu vor fi preferiti.

Recursurile estmod instruite adresate comitetului parochialu se se substérna protopresbiterulu tractualu Petru Suciú in Ucurisiu, (Ökrös,) pana la terminulu indicat, ér pana atunci se se presinte in biseric'a locala, spre a-si aretá desteritatea in cele rituale.

Chesi'a, 14/26 Maiu, 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu PETRU SUCIU, m. p. protopresbiteru si inspectoru scolaru.

—□—

Pentru deplinirea postulu vacantu de invetiatoriu la scól'a confessionala gr. or. romana din **Jabar**, comitatulu Carasiu-Severinulu, se escrie concursu cu terminu de alegere pe diu'a de **20 Iulie a. c. st. vechiu.**

Emolumintele sunt: in numerariu 200 fl., pausialu de scrisu 5 fl., pentru conferintie 12 fl., pentru 8 orgii de lemne, din cari se incaldiesce si scól'a 48 fl., in bucate 15 centenare metrice, parte grâu, parte cucuruзу, 2¹/₂ jugere pamentu aratoriu, locuintia libera cu 1/2 juger gradina de legume si câte 40 cr. dela inmormentari, unde va fi poffit.

Recursele cuvinciosu ajustate se-se trimita parintelui protopresbiteru tractualu Georgiu Creciunescu in Belinez p. u. Kizetó pana in 19 Iulie a. c. st. vechiu inclusive; avend recurrentii in vre-o Dumineca, ori serbatóre a-se presentá in s. bisericu din locu spre a-si aretá desteritatea in tipiculu si cantarile bisericesci.

Recurentii deprinsi in art'a musicala incât se p^ota instrua si conduce corulu vocalu localu: vor avea preferintia.

Jabar in (30 Maiu) 11 Iunie, 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: G. CRECIUNESCU, m. p. protopresbiteru.

—□—

Pentru statiunea invetiatorésca din comun'a Sarand, tractulu Pestesiului comitatulu Bihor, se escrie concursu cu terminu de alegere pe 24 Iuniu (6 Iuliu) a. c.

Emolumintele sunt: 1) bani gat'a 140 fl. 2) 8 jugere pamentu à 10 fl. jugerulu = 80 fl. 3) 12 cubule de bucate 5 fl. cubulul = 60 fl. 4) Stolele cantorale 10 fl. 5) Cuartirulu si gradina 1/2 jug. 5 fl. 6) 5 cara de lemne pentru invatiatoru 5 fl.— Sum'a 300 fl. Doritorii de a ocupá acést'a statiune sunt pofiti a produce testimoniu de cualificatiune, ér recoursele astfeliu ajustate ale trimite subscrisului in Lugasiulu de sus, p. u. Élesd, si a se presentá in vre-o Dumineca ori serbatóre la st'a biserica pentru de a se face cunoscutu poporului.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: TEODORU FILIPU, m. p. protopresv.

—□—

Pentru vacant'a statiune invetiatorésca din comun'a Sabolciu, tractulu Pestesiului se escrie concursu cu terminu de alegere pe 28. Iuniu (10. Iuliu) a. c.

Emolumintele sunt: 1) in bani gat'a 130 fl. 2) 10 jugere pamentu de clas'a I-a estimatu jugerulu à 15 fl. = 150 fl. 3) gradin'a scólei 2 jugere 20 fl. — Sum'a 300 fl. v. a., — afara de acésta suma se va mai bucurá invetiatoriulu de venitele cantorale, si anume: dela inmormentari mari 60 cr., dela inmormentari mici 30 cr., cununii 40 cr., dela sfestanie 20 cr., 3 orgii de lemne mestecate pentru invetiatoriu, ér pentru sal'a de invetiamentu se va ingriji comun'a bisericesca, pentru cântarea funebrala (hor'a mortului) separatu 50 cr., cuartiru liberu cu gradina de legumi si diurnele necesarie la conferintiele invetiatoresci.

Recurentii vor avea a produce testimoniu despre absolvarea cursurilor pedagogice si cualificatiune, precum si a se presentá in vre-o Dumineca ori serbatóre in st'a biserica pentru de a-si aretá desteritatea in cântare si tipicu, adresandu-si suplicele comitetului parochialu si a le trimite la subscrisulu in Lugasiulu de sus, p. u. Élesd (cottulu Bihar.)

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: TEODORU FILIPU, m. p. protopresv.

LICITATIUNE MINUENDA.

Pentru renovarea bisericei ortodoxe romane din Nereu, comitatulu Torontal, se escrie concursu de licitatiune minuenda pe 24 Iuniu vechiu a. c. — la 11 óre a m. in localitatea scólei.

Pretiuulu de esclamare:

a) pentru materialulu si lucrulu zidarului 418 fl 10 cr., b) pentru materialulu si lucrulu lemnariului 427 fl 90 cr., c) pentru materialulu si lucrulu tinicheriului 136 fl 50 cr., d) pentru aurirea a duor cruci 80 fl.

Concurrentii au a depune inainte de inceperea licitatiunei minuende 10% in numerariu ori chartii de valóre.

Resultatul licitatiunei este obligatoriu pentru intreprindietoriu indata dupa subscrierea protocolului, ér pentru

comun'a bisericesca numai dupa incheierea contractului si aprobarea lui prin Ven. Consistoriu.

Din siedinti'a comitetului parochialu gr. or. rom. din Nereu tienuta la 30 Maiu 1892.

Pavel Fumor, m. p.
presiedinte.

Petru Baran, m. p.
not. comitetului.

In contielegere cu mine: P. MIULESCU, m. p. protopresbiteru.

—□—

Pentru renovarea bisericei gr. or. rom. din Madarasu, ppresb. Tinței, conform planului aprobatu prin Ven. Consistoriu gr. or. oradanu sub Nr. 603/87 Epitr. a. c. se escrie licitatiune minuenda pe 24 Iuniu (6 Iuliu) a. c. dupa amédiadi la 3 óre in localitatea scólei din locu.

Pretiuulu de esclamare 3426 fl. 64 cr. Intreprindietorii sunt avisati a-se presentá pe terminulu susespusu la loculu iudicat, avend a depune inainte de licitare vadiu de 10% in numerariu, contractulu de intreprindere, pentru intreprindietoriu va avea valóre de locu dupa subscriere, éra pentru comun'a bisericesca numai dupa aprobarea Ven. Consistoriu.

Planulu, preliminarulu speselor si conditionile se potu vedea la oficiulu parochialu din locu.

Madarasu 1/13 Iuniu 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: IOSIF VESSA, m. p. protopresviteru.

—□—

In urmarea ordinatiunei Venerabilului Consistoriu de sub Nr. 3658 se escrie cursu de licitatiune minuenda pentru repararea bisericei din comun'a Agrisiu, comitatulu Arad, Protopresviteratulu Siriei, pretiuulu didariului de dupa speticicare 451 fl. badicaritu 64 fl; diu'a de licitatiune se va tiené in 28 Iuniu vechiu 10 Iulie nou 1892.

Informatiuni pana atunci se pot capetá la Oficiulu parochialu si Epitropi'a parochiala.

Agrisiu la 11 Iunie nou 1892.

Comitetulu parochialu.

—□—

Pentru zidirea unui nou edificiu de biserica gr. or. româna in comun'a Babsia, comitatulu Timisiului, dupa planulu aprobatu de Venerabilulu Consistoriu din Aradu sub 27 Martie 1892 Nr. 1068 se escrie licitatiune minuenda pe Dumineca in 14/26. Iunie a c. la 10 óre a. m. in localitatea scólei din locu.

Pretiuulu de eschiamare este 5865 fl 70 cr. Concurrentii au se depuna inainte de inceperea licitatiune vadiulu de 10% in numerariu, sau in chârthii de valóre.

A reflectá pot numai arhitecti, sau maestrii zidari de profesiune provediuti cu atestatu despre cualificatiunea loru cá atari, si cari n'au stat, nici stau in procese pentru asemenea intreprinderi.

Resultatul licitatiunei este obligatoriu pentru intreprindietoriu, indata dupa subscrierea protocolului de licitatiune; éra pentru comun'a bisericesca numai dupa aprobarea aceluia din partea Venerabilui Consistoriu; când se va incheiá apoi si contractulu.

Planulu si preliminarulu de spese, precum si conditionile se pot vedea la oficiulu parochialu din Babsia. Babsi'a in 26 Mai (7 Iunie) 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: G. CRECIUNESCU, m. p. protopresbiteru.

—□—